

Weyrový dny právní teorie 2022

Michal Vosinek*

Ve dnech 9. a 10. června 2022 proběhla již stálíce brněnské právnické fakulty: konference **Weyrový dny právní teorie**. Organizována byla pod vedením jejího zakladatele *Martina Haply* v rámci Katedry právní teorie, vědecký výbor zaštitoval *Miloš Věčeřa*. Konference se věnovala třem tématům: výzvy liberální demokracie, profesní etika právníků a aktuální problémy právní teorie.

Účastníky přivítal děkan Právnické fakulty Masarykovy univerzity *Martin Škop*. Konferenci zahájil *Martin Hapla*, který se ujal moderace prvního panelu konference o výzvách liberální demokracie. V něm *Jan Kysela* přednesl příspěvek o podmínkách a důvodech přežití takového politického režimu: uznání rovnosti, morální důstojnosti a respektu k ostatním. Na to navázal *Jan Wintr* s otázkou bilancování mezi tyraníí většiny a vetokracií; zde vyjádřil úkol demokratických systémů „zvládnout“ populistické autoritáře. Následujícímu panelu předsedal *Jan Kysela*. *Zdeněk Červínek* se v rámci svého příspěvku tázal, zda je vůbec možné, aby demokracie byla neliberální. Předložil poměrně neortodoxní definici (liberální) demokracie a došel k (předběžnému) závěru, že demokracie neliberální vlastně ani být nemůže. To bylo v diskuzi v určité míře problematizováno, zejména s poukazem na to, že takto úzké vymezení demokracie způsobí definiční problémy. Následně se *Marián Kokeš* věnoval možnosti legitimizace nedemokratických jevů skrze demokratické procesy, kdy svoji tezi ilustroval na případu maďarské „volební autokracie“. *Jiří Baroš* se poté zaměřil na pojem společné dobro v současném konstitucionalismu v příspěvku o interakci a konfliktu obecného blaha a osobního štěstí. Závěrem *Sylvie Bláhová* poreferovala o spravedlnosti ve světě pluralitních hodnot, kde je každý trochu jiný a uznává rozdílné hodnoty – jak v takovém světě uznat, redistribuovat, případně zajistit rovný respekt?

Následně proběhla panelová diskuze o svobodě projevu, anebo přesněji řečeno: o reakcích na knihu *Obmedzovanie slobody prejavu v radikalizujúcej sa spoločnosti* autorů *Mareka Káčera* a *Petera Šajmoviče*.¹ V určité podobě šlo o pokračování diskuze zahájené v rámci recenzních článků v časopisu *Ratio Publica* naživo.² Debatovali *Michal Bartoň*, *Max Steuer*, *Marián Kuna* a za autory *Marek Káčer*.

* Mgr. Michal Vosinek, stážista, Evropská komise, Brusel / trainee, European Commission, Brussels / E-mail: vosinek@mail.muni.cz / ORCID: 0000-0002-8502-1577

¹ KÁČER, M., ŠAJMOVIČ, P. *Obmedzovanie slobody prejavu v radikalizujúcej sa spoločnosti*. 1. vyd. Praha: Leges, 2021, 188 s. ISBN 978-80-7502-487-9.

² *Ratio Publica*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. r. o., 2021, č. 2. ISSN 2787-9550. Dostupné z: <https://www.iurium.cz/wp-content/uploads/2022/02/Ratio-Publica-2-2021.pdf>

Program byl podnětný nejenom akademicky. Po skončení odpoledních panelů měli účastníci možnost zhlédnout hru Fakultní divadelní společnosti *1918: Hovory před zákonem*, která se věnovala vzniku československé ústavy, a zúčastnit se neformálního večerního setkání.

Druhý den probíhaly paralelně tři sekce.

První sekci moderovali *Zdeněk Trávníček* a *Rudolf Kasínek*. Prvním vystupujícím byl *Aleš Gerloch*, který určitým způsobem navázal na vystoupení v rámci úvodního dne – totiž na otázku, co to vlastně znamená pojem liberální stát: Je současný demokratický právní stát státem liberálním? *Rudolf Kasínek* referoval o kontroverznějších dimenzích pojmu kulturní dědictví a *Lukáš Králík* o revoluci v publikaci rozsudků. *Martin Koloušek* se věnoval spravedlnosti, legalitě a legitimitě v rámci filosofie práva, *Nikolas Sabján* „revivalu“ marxistických teorií mezinárodního práva a *Olexij Meteňkanyč* dereifikaci zvrátat na Slovensku.

Druhou sekci postupně vedli *Jakub Valc* a *Tomáš Mészáros*. *Michal Šejvl* vystoupil s příspěvkem o problematice nechráněných dovolení, *Olga Rosenkranzová* o interakci lidských práv, důstojnosti a kantovské filozofie, *Oldřich Tristan Florian* o robotech pohledem volní a zájmové teorie lidských práv a *Tomáš Mészáros* o transhumanismu a jeho vlivu na právo. Následně se *Lukáš Hlouček* věnoval neurčitým pojmům v právní teorii a praxi, *Jakub Valc* neurčitým pojmům v právní regulaci náhrad za darování pohlavních buněk, *Jaroslav Benák* konkurznímu nálezu po 20 letech a *Zdeněk Trávníček* askriptivnímu rozšíření Alexyho explikativního argumentu.

Třetí sekci – tematicky zaměřenou na profesní etiku právníků – moderoval *Maxim Tomoszek*. Jako první vystoupila soudkyně Městského soudu v Praze a bývalá prezidentka Soudcovské unie *Daniela Zemanová*. Zajímavě poreferovala o dilematech, kde soudce pochybil – je vhodné, aby chybu přiznal, anebo by měl spíše čekat na aktivitu účastníků? Co když právní předpisy ani neumožňují nápravu? Následně se předseda Nejvyššího soudu *Petr Angyalossy* věnoval chování soudců na sociálních sítích a vedlejším (výdělečným) činnostem soudců. Poté se ústavní soudce *Ludvík David* zaměřil na interakci a rozpor mezi individuální spravedlností a rovností. Následně vystoupila *Jana Steblíková* s tématem soudcovské zdrženlivosti a *Michal Vosiňek* přednesl příspěvek o roli empatie v práci soudce s akcentem na otázku, zda se jedná o ctnost, anebo neřest. V rámci diskuze zazněla velmi podnětná připomínka *Ludvíka Davida*, že nejde úplně o řešení otázky, *zda* má být soudce zdrženlivý a empatický, spíše o to, *jak moc*. Následně pokračovala nejvyšší státní zástupkyně *Jana Zezulová*, která představila nové standardy etického chování státních zástupců, jež byly přijaty v Poradním výboru evropských prokurátorů při Radě Evropy. Ředitel odboru střetu zájmů na Ministerstvu spravedlnosti *Jiří Kapras* se věnoval možnosti omezení nositelů veřejných funkcí v účasti na soutěži o veřejné prostředky se záměrem snížit možnost střetu zájmů.

Konferenci uzavřel křest učebnice *Profesní etika právníků* a následná panelová diskuze s autory *Vítězslavem Dobnaelem*, *Tomášem Friedelem*, *Martínem Haplou*, *Maximem Tomoszkem* a *Janou Steblíkovou*.³ Po podnětné diskuzi o nutnosti právnícké komunity reflektovat etické problémy své práce byla konference ukončena.

³ HAPLA, M. a kol. *Profesní etika právníků*. 1. vyd. Brno: Nugis Finem Publishing, s. r. o., 2022, 335 s. ISBN 978-80-7614-007-3. Dostupné z: <https://publishing.nugisfinem.org/profesni-etika-pravniku/>

Výstupem z konference budou tematicky zaměřená vydání časopisů *Ratio Publica* a *Iurium Scriptum*, která vyjdou koncem tohoto roku.⁴

Co říct na závěr? Weyrovy dny právní teorie v Brně opět přivítaly zajímavá a velká jména českého práva, přinesly podnětná témata a příspěvky, zároveň příležitost i pro ty, kteří se svým výzkumem teprve začínají a měli zde možnost samostatně vystoupit anebo se „jen“ neformálně setkávat s ostatními účastníky a diskutovat. Za sebe mohu říct, že si z konference odnáším snad to nejdůležitější: motivaci do další akademické práce.

⁴ Dostupná budou též na stránkách časopisů: <https://ratiopublica.cz/> a <https://www.iurium.cz/scriptum/>